

De wereld van het geld

niveau
3

Handleiding

Deze les gaat over **De wereld van het geld**. Waarom hebben we geld? Op welke verschillende manieren kun je betalen? En hoe doe je dit veilig?

Snelstart

Deze geldles bestaat uit vaste en extra onderdelen.

Vast:

- Introductiefilmpje op geldlessen.nl
- Werkblad
- Eén groepsopdracht naar keuze

Extra:

- Voorleesverhaal
- Tweede groepsopdracht
- Thuisvragen

Benodigheden

- Introductiefilmpje op geldlessen.nl
- Werkblad voor alle leerlingen (kopiëren)
- Potlood en kleurpotloden voor alle leerlingen
- Voor groepsopdracht 2: zet neggeld klaar of print het uit (zie geldlessen.nl). Zorg voor spullen voor in het winkeltje.
- Eventueel bankpas voor de nabespreking van het voorleesverhaal.

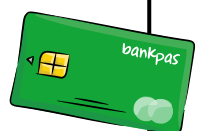
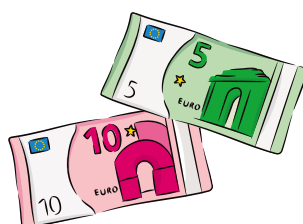
Lesbeschrijving

Introductie (10 minuten)

Laat eerst het introductiefilmpje zien en ga erop in met de bespreekvragen. Als je voldoende tijd hebt, ga dan naar het voorleesverhaal (pagina 2). Bij minder tijd ga je naar de Kern (pagina 3).

Bespreekvragen introductiefilmpje

- Betaal jij weleens wat in een winkel? Alleen of samen met iemand? Hoe betaal je dan? Met munten en briefgeld of met een pas?
- Waar bewaar jij je geld? Is dat een veilige plek?
- Wie heeft er al een eigen rekening bij de bank? Heb je ook een bankpas?
- Wat is een pincode?
- Waarom is het belangrijk om de pincode geheim te houden?

Voorleesverhaal – De verloren portemonnee

Fouad gaat met zijn vader naar de supermarkt. Ze doen boodschappen voor het Suikerfeest; een groot feest dat hij met zijn familie viert. Morgen is het eindelijk zover! Fouad heeft er veel zin in. De moeder van Fouad maakt dan heerlijke koekjes, pannenkoeken en gerechten met couscous met groente en vlees. Ze hebben dus veel boodschappen nodig!

Gelukkig heeft de moeder van Fouad thuis al een boodschappenlijstje gemaakt. Zijn vader noemt steeds iets op van het lijstje en Fouad mag het dan in de winkel gaan zoeken. De melk is makkelijk, die weet Fouad wel te vinden. Maar oei, waar liggen toch de dadels? Of de honing? Na een poos zijn ze klaar met het verzamelen van de boodschappen en lopen ze naar de kassa. Fouad ziet zijn vader in zijn jaszak rommelen. Hij zoekt in de binnenzak van zijn jasje. En hij zoekt in zijn broekzak. En dan nog een keer in zijn jaszak... In de boodschappentas...

‘Wat is er papa?’ vraagt Fouad.

‘Waar is toch mijn portemonnee gebleven?’ zegt hij. ‘Ik weet zeker dat ik ‘m bij me had... ik kan hem niet vinden!’

Fouad kijkt om zich heen. Hij ziet de portemonnee ook niet.

‘Het zou wel erg vervelend zijn als ik ‘m echt kwijt ben. Er zat wel honderd euro in. En ook allerlei pasjes’ moppert zijn vader.

Honderd euro is veel geld.

‘En die pasjes, zijn die erg duur?’ vraagt Fouad.

‘Nee’, legt zijn vader uit, ‘die bankpasjes zelf kosten niet zo veel.’

‘Het zijn plastic kaartjes. Je gebruikt ze bijvoorbeeld om in een winkel aan de kassa te pinnen.’

Fouad vindt het wel een beetje ingewikkeld. Pasjes waarmee je kunt betalen, hoe werkt dat dan? Hij zit er nog over na te denken, als er ineens een meneer achter hen staat.

‘Meneer! Bent u meneer Amrani? Is deze portemonnee misschien van u? Ik zag ‘m op de grond liggen, tussen de zuivel en het brood! Gelukkig zat uw OV-pasje er ook in met een naam en een foto!’

Dankbaar neemt de vader van Fouad de portemonnee aan van de aardige meneer.

‘Wat fijn dat u ‘m hebt gevonden! Dank u wel!’

Al het geld zit er nog in. En de pasjes gelukkig ook.

‘Kom Fouad, ik laat je zien hoe het pinnen werkt’ zegt de vader van Fouad.

Papa stopt het bankpasje in het pinapparaat bij de kassa. Hij toetst een code met vier geheime cijfers in. Dat is de pincode. Dat is een soort slot op je bankrekening dat je alleen kan openen door de goede cijfers in te toetsen. De geheime pincode mag Fouad niet zien. ‘Die moet je geheim houden’, legt Fouads vader uit.

‘En nu mag jij op de groene knop drukken aan het eind!’

Fouad toetst met zijn wijsvinger de groene knop in. ‘Blieperblieb!’ zegt het pinapparaat. Het is gelukt!

Als ze naar buiten lopen met de volle boodschappen-tassen zegt Fouad dat hij het pinnen wel leuk vond. ‘Mag ik de volgende keer weer helpen?’

Dat mag van zijn vader. ‘En voortaan neem ik ook wat minder contant geld mee’ knipoogt hij ‘dan kan ik het ook niet kwijtraken!’

Besprekingsvragen voorleesverhaal

- Wie heeft er ook weleens geholpen bij het pinnen?
- Waarom is het verstandig niet te veel contant geld in je portemonnee te doen?
- Waarom is het belangrijk je pincode geheim te houden?
- Welke andere manieren van betalen ken je?

Bekijk eventueel gezamenlijk een echte bankpas en/of laat de bankpassen op geldlessen.nl zien.

Kern (35-60 minuten)

De kern bestaat uit een werkblad, aangevuld met één of meer groepsopdrachten.

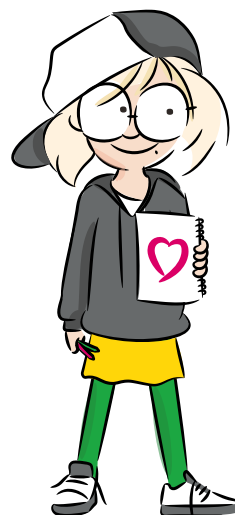
1. **Werkblad.** De leerlingen werken waar mogelijk zelfstandig aan de opdrachten op het werkblad. Vervolgens bespreek je de opdrachten klassikaal. Als veel leerlingen nog niet goed kunnen lezen, kun je er ook voor kiezen om het werkblad klassikaal te behandelen.
2. **Groepsopdrachten.** Kies één of meer groepsopdrachten (zie verderop).

Antwoorden werkblad

Vraag bij iedere opdracht aan de leerlingen om hun antwoorden toe te lichten en om op elkaars antwoorden te reageren.

- 1a. Juiste volgorde: 5 cent – 50 cent – 1 euro – 2 euro – briefje van 5 – briefje van 10.
2. Lijn van kopen naar voetbal met prijskaartje, van rekenen naar rekenrek/telraam en van sparen naar spaarpot. Licht toe dat iets kopen een vorm is van ruilen. Toen er nog geen geld bestond, ruilden mensen spullen met elkaar. Dat is niet altijd handig. Bijvoorbeeld als je iets nodig hebt maar niemand kunt vinden die dat heeft. Daarom werd het geldsysteem geïntroduceerd.
3. Euromunt en bankpas.
4. Eigen antwoord.

Groepsopdracht 1 - Veilig!

Beschrijving opdracht

Voer met de leerlingen een klassikaal gesprek over veilig omgaan met geld, het bewaren van geld en bankpassen. Alle kinderen zullen weleens mee gaan met boodschappen doen en zien dat er met een bankpas wordt betaald.

Bespreekvragen

- Wat is een veilige plek om geld te bewaren? Bijvoorbeeld in je broekzak, spaarpot of onder je bed?
- Doe je weleens alleen boodschappen? Hoe betaal je dan? Met munten en briefgeld of met een (bank)pas?
- Waarom mag je een pincode niet opschrijven?
- Wat zou je doen als iemand je pincode / de pincode van je ouders vraagt?

Groepsopdracht 2 - Winkeltje

Beschrijving opdracht

Speel klassikaal een rollenspel, waarbij jij de verkoper bent. Bijvoorbeeld van een supermarkt of speelgoedwinkel. Leg verschillende kleine spullen klaar: een appel, een pop, een boek enzovoorts. Zet wat neppgeld klaar of print het uit (zie geldlessen.nl). Een aantal leerlingen mag wat komen kopen. Ga vooral in op de betaalwijze. Wil de klant contant of met bankpas (met of zonder pincode) betalen? Of misschien zelfs met de mobiele telefoon? Of wil de klant graag ruilen? Bijvoorbeeld een bal voor een barbiepop. Het gaat bij deze opdracht niet om het rekenen met geld maar om de verschillende betaalmiddelen.

Bespreekvragen

- Waarom kies je voor betalen met munten en briefgeld? (Of met bankpas)
- Wat vind je de fijnste manier om te betalen?
- Wat is er fijn aan ruilen? Wat is minder fijn? (Je kunt bijvoorbeeld niet altijd iemand vinden waar je wat mee kunt ruilen, je moet het met elkaar eens zijn over de waarde van de te ruilen spullen).

Afsluiting (5 minuten)

Leren omgaan met geld doe je thuis en op school. Kies een vraag die de leerlingen thuis met hun ouders kunnen bespreken. Geef de leerlingen tips hoe en op welk moment ze de vraag kunnen stellen. Bijvoorbeeld tijdens het avondeten. Je kunt na de les de thuisvraag aan de ouders sturen.

De thuisvragen zijn ook beschikbaar voor het digibord; zie geldlessen.nl

Thuisvraag 1: Waar bewaar jij je geld? En waar doen andere mensen dat?

Thuisvraag 2: Hoe betaal jij het liefst? Met munten en briefgeld of met je bankpas?

Thuisvraag 3: Hoe zou het zijn als geld niet bestond?

